



نام کتاب: حقوق آموزش عالی جلد ۲ «حکمرانی هیأت امنایی در دانشگاهها»

تالیف: غلامرضا ذاکر صالحی

انتشارات: موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

سال انتشار: ۱۴۰۰

اهمیت داشته و حدود ۷۰ درصد محتوای آن منعکس شد. مقاله ارزشمند پرووت و استرمن در مورد «حکمرانی دانشگاه: استقلال، ساختارها و فراگیری»، دیدگاه جامعی از کل اروپا به دست می‌داد و برای خواننده ایرانی اهمیت داشت؛ بنابراین، معرفی نسبتاً کاملی از این پژوهش بین‌المللی و یافته‌های آن صورت گرفت. خوانندگان در فصل هشتم با ساختار حکمرانی دهها دانشگاه در گوشه و کنار جهان (در سه قاره آمریکا، اروپا و آسیا) آشنا می‌شوند. در انتها، یافته‌های میدانی مصاحبه با ۳۴ نفر از اعضای هیأت‌های امانا و خبرگان آموزش عالی ایران آمده است که حاوی نکات و ایده‌های بدیعی برای ارتقای نقش و جایگاه این نهاد و تنظیم بهتر مناسبات آن با دولت است. در بخش ضمیمه نیز چارچوب قانونی هیأت امانا در سه دانشگاه برای بهره‌مندی سیاست‌گذاران و قانون‌پژوهان درج شده است. کتاب در ده فصل به پرسش‌هایی که در ادامه آمده است، پاسخ می‌دهد:

- ۱- در سایر کشورها هیأت امانا چه کارکردها و وظایفی برعهده دارد؟
- ۲- ساختار و ترکیب اعضای هیأت امانا در سایر کشورها چگونه است؟
- ۳- زمینه و ساختار آموزش عالی در کشورهای مورد مطالعه چیست؟
- ۴- وضع موجود و مطلوب مسئولیت متقابل دولت و هیأت امانای دانشگاهی چگونه است؟ چه ابهامات و کاستی‌هایی وجود دارد؟
- ۵- وضع موجود و مطلوب نظارت هیأت امانای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی بر فعالیت موسسه خود چگونه است؟ چه ابهامات و کاستی‌هایی وجود دارد؟
- ۶- وضع موجود و مطلوب ارزیابی نهاد هیأت امانا به‌عنوان مرجع مقررات‌گذار چگونه است؟

مؤلف در پیشگفتار این اثر آورده است: جلد نخست مجموعه حقوق آموزش عالی در سال ۱۳۹۶ با هدف تبیین مفاهیم اصلی این شاخه از دانش حقوق و مسائل آن در ایران توسط موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی منتشر شد. در آن کتاب موضوعاتی چون حق بر آموزش و امکان تعمیم آن به آموزش عالی، ابعاد حق بر آموزش عالی، چگونگی آن در اسناد بین‌المللی و قوانین اساسی کشورها، گونه‌شناسی قوانین آموزش عالی در ایران، طبقه‌بندی مسائل حقوق آموزش عالی در ایران، موضوع استقلال دانشگاهی از منظر حقوقی، مبحث حقوق مالکیت‌های فکری دانشگاهی و... بررسی و تحلیل شد. جلد دوم این مجموعه که هم‌اکنون پیش روی شماست به حکمرانی هیأت امانایی و نحوه تعامل دولت و هیأت امانا و شیوه‌های نظارت و گزارش‌دهی اختصاص دارد.

او در ادامه بیان می‌کند: اکنون بیش از ۶۰۰ نفر از اندیشمندان و مدیران کشور با تخصص‌های مختلف در هیأت‌های امانای دانشگاهی عضو هستند. این تعداد به‌جز دانشگاه‌ها و موسسات غیردولتی مانند دانشگاه آزاد اسلامی است. بنابه توصیه رئیس سابق مرکز هیأت‌های امانا و میزبان مرکزی، این کتاب برای مطالعه این جمع نخبه منتشر می‌شود و این اثر برای آنها مانند یک کتاب راهنما و دستنامه عمل خواهد کرد. این اعضا، مشتاق مطالعه تجارب عینی کشورهای دارای نظام‌های آموزش عالی پیشرفته هستند. بدین‌منظور، تلاش شد تمام جزئیات و ابتکارات حقوقی و مدیریتی مندرج در گزارش‌ها و مقالات خارجی در این کتاب منتشر شود تا نیازی به مراجعه مکرر به این متون نباشد. مطالعات هوگان، جونز و شاناهان، لومباردی، یوشر، انجمن هیأت‌های امانای دانشگاه‌ها و کالج‌ها، به‌نحو خوبی بازتاب داده شد. مطالعه میدانی و عمیق موسسه برنامه‌ریزی آموزشی یونسکو (IIEE) نیز به‌دلیل فراگیربودن در سراسر آسیا